

Nr 352.

Av herrar Nilsson i Göingegården och Hjalmarson, om ökat anslag till bidrag till instituten för socialpolitisk och kommunal utbildning och forskning.

I 1948 års statsverksproposition äskar Kungl. Maj:t under VIII. huvudtiteln, punkten 119, anslag för bidrag till instituten för socialpolitisk och kommunal utbildning och forskning med kronor 389 000 för budgetåret 1948/49. Bortsett från den föreslagna personliga professuren för docenten Gunnar Heckscher betyder detta en anslagshöjning med 34 100 kronor. Härav gå till av indexläget betingad höjning av de rörliga tilläggen vid samtliga institut 12 600 kronor, till ökade lokalkostnader för institutet i Göteborg 1 400 kronor samt till utbyggnad av det föregående budgetåret upprättade sydsvenska socialinstitutet i Lund 18 100 kronor.

Kungl. Maj:t har däremot icke funnit sig kunna tillstyrka de framställningar, vilka av alla institutens styrelser gjorts om höjning av anslagen till stipendier. Endast för institutet i Lund förordas ytterligare 4 000 kronor till detta ändamål. Denna ökning är föranledd av att under budgetåret elevantalet vid detta institut kommer att kraftigt stiga, eftersom utbildningstiden är två och ett halvt läsår och hittills blott en årskurs hunnit börja sina studier.

Hittillsvarande anslag till stipendier av statsmedel ha varit 18 000 kronor vid institutet i Stockholm, 9 000 kronor vid institutet i Göteborg samt 8 100 kronor vid institutet i Lund. Härtill kommer vid det förstnämnda institutet ett lika stort anslag från Stockholms stad samt vissa mindre anslag av landsting; kommunala anslag av olika storlek utgå även vid de andra instituten. För utdelningen av stipendierna, vilken förrättas av vederbörande styrelser, gäller att högsta stipendiebeloppet är 90 kronor per månad, dock för hela studietiden tillhopa högst 1 900 kronor. Dessa anslag grunda sig på av socialutbildningssakkunniga verkställda beräkningar, enligt vilka vid stockholmsinstitutet skulle erfordras ett årligt anslag på sammanlagt 30 000 kronor till stipendier (varav hälften skulle utgå av statsmedel) under förutsättning att högsta stipendiebeloppet vore 60 kronor per månad. På grundval av beslut vid 1945 års riksdag fastställdes maximibeloppet till 90 kronor; anslaget ökades emellertid icke i proportion härtill, vilket skulle ha inneburit 45 000 kronor, utan endast till 36 000 kronor, varav hälften utgår av statsmedel.

Erfarenheten har visat att antalet av de stipendier, som kunna utdelas på detta sätt blir alltför lågt. Detta beror främst därpå, att ett förhållandevis mycket stort antal av institutens studerande befinner sig i bryd-

samma ekonomiska omständigheter. Under läsåret 1946/47 har institutet — tack vare av särskilda omständigheter möjliggjorda besparingar på andra utgiftsposter — med tillämpning av gällande maximibelopp kunnat utdela stipendier på omkring 45 000 kronor (utöver vad som anslagits av landstingen). Detta är emellertid numera icke möjligt. Institutens styrelser ha därför under pågående budgetår icke utdelat högsta stipendiebeloppet ens till helt medellösa studerande annat än i undantagsfall för att i stället kunna hålla antalet stipendier uppe. Därtill kommer, att med nuvarande levnadskostnader även ett belopp av 90 kronor i månaden måste anses alltför lågt tilltaget. Vid folkhögskolorna är detta visserligen den normala summan (i tätorter kunna folkhögskolestipendierna dock uppgå till 115 kronor i månaden), men det bör beaktas, att folkhögskolorna äro internat, där de studerandes levnadskostnader kunna hållas betydligt lägre än vid socialinstitutet. Institutens styrelser ha föreslagit att högsta stipendiebeloppet måtte få uppgå till 125 kronor i månaden. Detta synes också vara en rimlig beräkning. Beräffande socialinstitutet i Stockholm tillkommer den omständigheten att Stockholms stadsfullmäktige för sin del medgivit en höjning av stadens anslag till stipendier från 18 000 till 30 000 kronor per år, dock endast under förutsättning att motsvarande belopp beviljas även av statsmedel.

Därest stipendiefrågan icke får en tillfredsställande lösning är det att befara, att tillströmningen av studerande till instituten kan komma att påverkas av ekonomiska omständigheter, så att de som sakna egna resurser finna sig ur stånd att genomgå denna utbildning. Härigenom skulle en lovande utveckling avbrytas.

Trots det brydsamma finansiella läget synes det därför påkallat att vidtaga en höjning av statsbidragen till de tre socialinstitutet, så att statsanslaget till stipendier kommer att utgöra 30 000 kronor vid socialinstitutet i Stockholm samt 15 000 kronor vid vardera av de båda övriga instituten, vilkas utbildningskapacitet är ungefär hälften av stockholmsinstitutets. Kostnadsökningen i jämförelse med Kungl. Maj:ts förslag skulle härvid komma att utgöra sammanlagt 20 900 kronor.

Med anledning härav få vi föreslå,

att det i statsverkspropositionen under punkten 119 upptagna anslaget till instituten för socialpolitisk och kommunal utbildning och forskning måtte ökas med 20 900 kronor, eller till 409 900 kronor.

Stockholm den 24 januari 1948.

Gust. Nilsson
i Göingegården.

Jarl Hjalmarsson.